

Raport științific

Grant UEFISCDI, cod PN-III-P4-ID-PCCF-2016-0064:

„Nașterea elitei intelectuale in Europa Centrală.

Formarea profesorilor la Universitatea din Viena (1389-1450)

The Rise of an Intellectual Elite in Central Europe.

Making Professors at the University of Vienna, 1389-1450”

(RISE)

Parteneri :

1. Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

2. Academia Română, filiala Cluj, Institutul de Istorie *George Barițiu*

Perioada de raportare:

1.01.2020-31.12.2020.

În ciuda situației sanitare care a paralizat la nivel general desfășurarea tuturor activităților, proiectul RISE a reușit să mențină o continuitate a lucrului, o comunicare dinamica între membrii echipei și să continue în procesul de diseminare al rezultatelor. Doua evenimente programate pentru acest an au fost anulate: un workshop internațional de paleografie organizat de către proiectul nostru în colaborare cu Beineke Library (organizarea a început încă din 2019) și încă o sesiune de studiu pentru o săptămână cu întreaga echipa la Viena. Dată fiind situația, echipa și-a mutat activitatea în mediul virtual și a reușit performanța de a organiza o sesiune de ‘100 zile ZOOM’ în care în fiecare zi ne-am reunit pentru a descifra și corecta transcrierile făcute individual de fiecare membru al echipei.

Aceste lecturi virtuale ne-au oferit ocazia și să ne deschidem spre colaborări cu alți colegi, astfel seminarul nostru a avut ca invitați străini : dr. Ziang Chen (EHES, Franța), dr. Prof. Julie Casteigt (Université de Toulouse, Franța) sau dr. Aurora Panzica (Université de Fribourg, Elveția).

Această comunicare și schimbul zilnic din mediul on-line ne-a permis să avansăm și să putem să ne concentrăm pe obiectivul principal al acestui an și anume avansarea transcrierii manuscrisului Basel, UB, A X 44 care reunește notele făcute de dominicanul Henricus de Rinfeldia între 1391-1397 la Viena în cadrul Facultății de teologie. Această perioadă crucială pentru demararea universității vieneze coincide cu perioada activității unor autori extrem de

importanți cum ar fi Henricus de Langenstein, Henricus de Oyta, Petrus Gelria, Nicolaus de Dinkelsbuhl. Aceste nume sunt marcante pentru începuturile facultății de Teologie din Viena dar și pentru înțelegerea transferului de cunoaștere între Paris și Viena, având în vedere faptul că majoritatea acestor autori au studiat la Paris și s-au reîntors la Viena cu texte și idei care au stat la baza nașterii învățământului teologic din Viena.

Pe lângă aceste nume ilustre și deja înregistrate de către literatura secundară, manuscrisul de față ne-a permis să excavăm și alte personalități total ignorate cum ar fi: Petrus de Walse, Johannes de Ruspbach, Michael de Suchenschatz, Petrus de Treysa, Andreas de Langenstein. Notițele lui Rinfeldia ne-au oferit ocazia de a identifica aceste nume și echipa a fost în măsură, prin diferite investigații, să identifice și să le atribuie fragmente inedite de texte. În câteva cazuri avem de-a face cu singurele dovezi textuale ale unui autor, păstrate în manuscrisul de față și deci recondiționate prin transcrierea echipei RISE. Astfel rezultatele proiectului nostru nu au o limitare doar în contextul studiilor academice românești, ci vizează un public internațional mult mai larg.

Pe durata acestui an echipa și-a concentrat efortul pe transcrierea manuscrisului și s-a realizat o prima transcriere și verificare a circa 80% din conținutul manuscrisului pentru un total de circa 450 de pagini de transcriere. Acest material a fost analizat în detaliu și investigat pentru a putea fi valorizat. Așadar independent fiecare membru și-a focalizat atenția asupra unui autor care a fost studiat în contextul mediului vienez și în raport cu celelalte urme de scrieri când a fost cazul. Astfel a fost lansat proiectul unui volum colectiv cu articole scrise în limba engleză conținând portrete intelectuale ale tuturor autorilor pe care i-am identificat pe perioada transcrierii manuscrisului Basel, UB, A x 44. Lista acestor autori este următoarea :

Johannes Rusbach

Johannes de Calore

Petrus Schad de Wallse

Michael de Suchenschatz

Iohannes Berward de Villingen

Stephanus de Enczesdorf

Paulus de Gelria

Gerhardus Vischpekch de Osnabrück

Thomas de Clivis

Andreas de Langenstein
Nikolaus de Anaskilch
Nicholaus de Dinkelsbühl
Henricus Totting de Oyta
Henricus de Langenstein
Leonhardus de Carinthia
Petrus de Treysa

Un element de surpriză a fost să constatăm că din această cohortă de autori avem pentru șase nume urme autografe a scrierilor lor. Acest detaliu este remarcabil pentru că ne permite să trasăm activitatea lor în cadrul procesului de diseminare a surselor în noua facultate de teologie din Viena. Mai precis putem recunoaște felul în care s-au investit în a copia texte, a contribui la consolidarea bibliotecilor personale sau a participa la activitățile administrative, copiind documente relative la dinamica academică.

Rezultate obiective:

Analiza textelor acestor autori ne-a permis să emitem câteva ipoteze de lucru și să determinăm câteva caracteristici ale mediului vienez și ale tendințelor doctrinale din primii ani ai Facultății de teologie din Viena. Câteva exemple pot fi indicate aici. Pe baza lor se poate aprecia în ce măsură prin progresele făcute, proiectul poate să fie luat în considerație ca o sursă de noutate și de inovație în cunoașterea originilor universității din Viena :

- Identificarea unor pasaje inedite ale lui Johannes de Calore, numit cancelar al universității din Paris în perioada 1370 de către Papa Gregoriu XI, ne-a permis să stabilim un detaliu important pentru receptarea în afara mediului parisian a acestui autor celebru în epoca sa, mai ales datorită tezelor acuzate și retractate în fața universității. Având în vedere că opera sa a fost distrusă în mare parte datorită condamnărilor, fragmentele identificate în Viena sunt de un real interes, pentru că devin documente unice ale scrierilor lui, dar și pentru faptul că putem determina un nou exemplu de receptare a autorilor parizieni de la sfârșitul secolului 14 în mediul vienez. Luciana Cioca a reușit să determine prin cercetările ei asupra acestui caz că

intrarea lui Petrus de Calore în Viena a fost cu siguranța realizată de către Henricus de Langenstein, care de altfel l-a cunoscut personal pe Calore atunci când Langenstein a fost la Paris. Studiul Lucianei Cioca realizat în cadrul proiectului în anul 2020 a fost remarcat și premiat de către Société Internationale de l'Etude de la Philosophie Médiévale (SIEPM) în cadrul competiției *SIEPM Junior Scholar Award 2020*.

- Un alt rezultat spectacular este reprezentat de cazul autorului Michael de Suchenschatz. Transcrierea pasajelor din manuscrisul Basel, UB A X 44 i-au oferit lui Daniel Coman șansa de a identifica că ele fac parte dintr-o dispută cu câțiva autori contemporani, iar continuarea relatării disputei doctrinale se găsește în cadrul manuscrisului Cod. 4503, ff. 13r-15r. Pentru portretul intelectual al acestui autor, descoperirea este de un real interes, deoarece Michael, o figura marcantă și importantă a Facultății de teologie din Vienna și cancelar pentru o lungă perioadă, nu a lăsat multe texte în urma sa. Aceste fragmente de dispută permit să identificăm interesul lui doctrinal și sursele pe care le-a utilizat în formarea sa teologică.
- Cazul lui Petrus de Walse poate fi și el consemnat ca un rezultat relevant în cadrul cercetării noastre deoarece inițial s-a plecat de la identificarea unei singure questionii, ca spre sfârșitul transcrierii să identificăm încă 8 alte întrebări. Acest lucru a fost o surpriză interesantă având în vedere că niciun alt text din opera sa nu a fost identificat sau păstrat. O analiză atentă la detaliile materiale ale manuscrisului ne-a permis să datăm și să identificăm mai bine natura unor fragmente care i-au fost atribuite. De exemplu, un element de datare se află adăugat la sfârșitul primei questionii aproape ca o notă marginală, el traduce intenția de a marca momentul questionii și ne informează ca ea a avut *loc In octava nativitatis Virginis Gloriose anno domini 1394, hora pirategii*. Conform calendarului medieval *octava nativitatis* este a 8 zi începând cu sărbătoarea de 8 septembrie a nașterii Fecioarei Maria, ceea ce ne duce la data de 15 septembrie. Această dată nu este deloc anodina pentru calendarul academic, având în vedere faptul că statutul parizian adoptat și de către facultatea de teologie din Viena indică data de 14 septembrie ca moment la care încep dezbaterile de *principia* la facultatea de teologie în Paris, și este foarte probabil că același calendar a fost adoptat și de facultatea din Viena. Așadar, dacă interpretăm această notă marginală putem deduce

că în 1394, Petrus își începe lectura *Sentintelor* la facultatea de Teologie, care așa cum era cerut de către curricula debuta cu *principia*.

Acestea sunt numai câteva din multiplele rezultate pe care le-am obținut în cadrul proiectului. Leșirea la lumina a unor detalii importante din cariera acestor magiștri vienezi are potențialul de a produce un mare impact asupra înțelegerii dinamicii academice și pedagogice din primii ani ai facultății de teologie din Viena. Tipul acesta de rezultate ne permite să schimbăm paradigma de gândire și să luăm în considerație noi autori în analiza începuturilor învățământului teologic în Viena. Producerea unor dovezi textuale și ocazia de a le face cunoscute și accesibile comunității internaționale reprezintă probabil una dintre cele mai importante contribuții pe care le-am putut obține pe durata anului 2020.

Acest lucru a suplimentat motivația echipei de a se implica în diseminarea unor rezultate și de a prezenta comunității proiectul nostru. Un exemplu notabil în acest sens a fost contactul pe care l-am realizat cu unul dintre proiectele finanțate de Merton College din cadrul Universității Oxford, intitulat: 'Teaching the Codex. Pedagogical Approaches to Palaeography and Codicology' care ne-a invitat și ne-a alocat un *Blogspot* în cadrul proiectului lor. Aceasta a reprezentat ocazia de a prezenta proiectul și metodologia echipei noastre. Postările pe situl lor pot fi accesate la această adresă:

Luciana Cioca: *Introducing Project*

<https://teachingthecodex.com/2020/08/10/introducing-project-rise-and-henry-of-rinfeldias-personal-notebook/>

Luciana Cioca, Alexandra Baneu: *The Devil is in the Margins*

<https://teachingthecodex.com>

Colaborarea noastră cu biblioteca universitară din Basel a continuat, și pe baza schimbului permanent am putut să completăm anumite detalii codicologice din cercetarea noastră chiar și atunci când nu am avut acces direct la sursele manuscrise. Urmare a acestui dialog este și faptul că proiectul nostru a fost repertoriat pe situl bibliotecii și în cadrul descrierii de pe e-codices se face o trimitere directă la situl proiectului nostru.

Verbundkatalog	
Teilcataloge HAN	Andere Kataloge
Bestellen	Optionen
Sprache: English	Hilfe
HAN	
Neue Suche	Zurück zur Ergebnisliste
Suchverlauf	Drucken
In Meine Liste Permanenter Link (HAN 000108920)	
Titelvollanzeige	
Anzeigeformat: Standard Zifferformat	
Titel 1 von 1	
Signatur	STANDORT: Basel UB, Handschriften. SIGN.: A X 44
	Bestellen Sie hier zur Konsultation in den Lesesaal.
	Klicken Sie hier, um Digitalisate dieses Titels via EOD zu bestellen.
Titel	Liber Henrici de Rinfeldia O.P. in studio Viennensi degentis
Phys. Beschreibung	1 Band (190 Blätter) ; 15,5 x 21-22 cm
Beschreibstoff	Papier.
Entstehung	Wien; 1394-1397
Digitalisat	 e-codices (Digitalisat).
Externer Link	 Beschreibung (PDF) (38 MB).
	 Projekt "RISE", in dessen Zentrum A X 44 steht.
Teil	44 von: Abteilung A X
Übergeordn. Stufe	Abteilung A X
Lagen	Lagen: 9 V1 ¹⁰⁸ + VII ¹²² + (VI+1) ¹⁰⁸ + 2 VI ¹⁰⁸ ; Reklamanten unten rechts 60v.72v.96v. Diverse eingehaftete Zettel, i.d.R. signiert mit Zahlen und Buchstaben (z.B. 37a, 52b, 96a)
Zählungen	Follierung z.T. zeitgenössisch mit Tinte, z.T. modern mit Bleistift: 1.2.2a.3-10.10a.11-37.37a.38-40.40a.41.41a.42.43.43a.44.44a.45-50.50a.51-52.52a.52b.53-56.56a.57-58.58a.58b.59-66.66a.67-68.68a.68b.69-75.75a.76-84.84a.85.85a.86-89.89a Zettel nicht gezählt
Rubrizierungen	Stellenweise rubriziert

Pe lângă logica de diseminare a rezultatelor un alt obiectiv a fost urmărit în decursul acestui an, și anume perfecționarea și forjarea metodologiei pe care echipa a urmat-o în mod minuțios. În decursul multor ore de lucru și de schimburi permanente, am reușit să avem o metodologie adaptată corpusului proiectului. Prin urmare am hotărât să facem vizibile anumite elemente ale metodologiei noastre și s-a decis lansarea unui canal youtube cu tutoriale de lectură paleografică prin care să împărtășim experiența noastră. Acesta este intitulat 'Training in medieval philosophical manuscripts' și poate fi consultat la următoarea adresă:

<https://www.youtube.com/channel/UC9UcXK1iCJIWP4EWuVH6UnQ>

O varietate de texte, de subiecte cu vocabular tehnic diferit, cu scriituri diferite au fost prezentate în decursul a 5 video-lecturi a unor fragmente din corpusul proiectului nostru. Tutorialele au fost realizate în interiorul echipei de către membrii ei și s-a decis în unanimitate să fie făcute în limba engleză pentru a putea fi comunicate unui public mult mai larg. Surpriza noastră a fost să remarcăm că aceste mini-lecții de paleografie au avut o vizibilitate destul de largă. Am primit multe mesaje care au salutat inițiativa noastră pedagogică, asigurându-ne că aceste filme oferă veritabile instrumente de consolidare în inițierea paleografică mai ales în ceea ce privește studenții din mediul filosofic. Videoclipurile au avut între 88 și 286 de vizualizări ceea ce dovedește un anumit tip de receptare a efortului nostru:

Episodul 1 : <https://www.youtube.com/watch?v=3HvLeWKloo&t=9s> (286 vizualizări)

Episodul 2: <https://www.youtube.com/watch?v=wgkbGfuFS54&t=5s> (208 vizualizări)

Episodul 3: <https://www.youtube.com/watch?v=i1KVHoPpjDY&t=25s> (114 vizualizări)

Episodul 4 : <https://www.youtube.com/watch?v=DldBm21qBzg&t=80s> (88 vizualizări)

Episodul 5: https://www.youtube.com/watch?v=Z-qSE_PvmfQ (100 vizualizări)

Reacțiile pozitive și multiple pe care le-am avut în urma acestor tutoriale ne-au determinat să ne concentrăm mai mult pe latura de valorizare și diseminare și la nivel mai general al muncii pe care o desfășurăm în cadrul proiectului. Așadar un film de animație pus pe o platforma de valorizare internațională a devenit una dintre experiențele interesante ale acestui an. Pentru realizarea acestui film de animație am încercat să facem o prezentare de vulgarizare a subiectului proiectului care să fie ușor receptată. Membrii echipei s-au confruntat în scrierea scriptului, în alegerea vocii, în structurarea informației, în alegerea fondului muzical și al graficii. Acest film de animație vizează într-un fel un anumit tip de vulgarizare a subiectului proiectului nostru, dar și o sensibilizarea asupra efortului depus în cadrul unei cercetări multidisciplinare care trebuie să combine competențe multiple : paleografie, codicologie, istoria intelectuală și istoria doctrinală. În același timp, am dorit să facem vizibil și efortul UEFISCDI care susține și finanțează un astfel de tip de cercetare care poate să asigure vizibilitate internațională unei echipe de cercetare din Romania. Rezultatul a fost postat pe canalul youtube al proiectului nostru unde a reunit 198 vizualizări dar și pe o platforma internațională *Science Animated* unde până la momentul scrierii acestui raport și la doar o săptămână după ce a fost lansat a reunit 1350 vizualizări și a fost întâmpinat de comentarii pozitive :

<https://www.youtube.com/watch?v=B3naOfQd7Qw>

RAPORT ANALITIC (lista completa de titluri poate fi consultata pe platforma *UEFISCDI*)

Articole publicate: 10 articole publicate internațional (ca. 200 pp.)

Articole acceptate pentru publicare : 18 publicații acceptate spre publicare (ca. 450 pp.)

Media: 8 video-publicații (ca. 2000 vizualizări)

Unul dintre obiectivele proiectului a fost și acela de a deschide un nou domeniu de cercetare în contextul național și a încuraja tinerii membrii ai echipei să își câștige independența științifică. În direcția aceasta Alexandra Baneu a fost încurajată și susținută pentru a aplica pentru un grant individual, într-o competiție internațională de mare anvergură, prin care poate să asigure perpetuitate interesului pentru domeniul nostru de cercetare și prin care poate să pună în practică toate cunoștințele și experiența câștigate în timpul colaborării în cadrul echipei RISE. Câștigarea unui grant ERC Starting Grant de către Alexandra Baneu, care îi va oferi independența și continuare în cercetarea ei, reflectă pe deplin optica proiectului nostru de a încuraja tineri cercetători talentați.

O altă inițiativă de același tip este proiectul scris de către Edit Lukacs despre comentariile biblice din contextul vienez medieval care este pentru moment în curs de evaluare.

Activitatea echipei de cercetare din partea Partenerului P1 (Academia Română, filiala Cluj-Napoca) s-a concentrat pe profilarea contextelor istorice și culturale în care a fost realizat manuscrisul UB Basel A X 44. Au fost urmărite prin intermediul unor publicații, dar și a unor cercetări, împrejurările largi ale vieții universitare din Europa centrală și de sud-est cu ample reverberații și în direcția vieții intelectuale de pe actualul teritoriu al României. Ecouri ale educației superioare medievale în Transilvania au fost surprinse în studii și cercetări desfășurate de toți cei 5 componenți ai echipei de cercetare a P1.

Un alt filon de investigație exploatat în cadrul activității acestui grup a urmărit profilul activității autorului notițelor din manuscrisul Basel A X 44. Cartografierea profilului paleografic al acestui student dominican de la sfârșitul veacului al XIV-lea – un efort inedit care va fi transpus în elaborate care vor fi publicate în cursul anului 2021 – a permis identificarea ori atribuirea a încă două manuscrise ieșite din penă lui Heinrich von Rheinfelden (Henricus de Rinfeldia). Un astfel de manuscris a fost identificat la München (Germania), un altul la Viena (Austria). Detaliile necesare și contextele de atribuire vor fi furnizate prin intermediul unor publicații ori conferințe academice la momentul oportun. În același sens, au fost înregistrate progrese considerabile în sensul recuperării mai multor evenimente semnificative din viața acestui personaj, perceput drept un intelectual enigmatic provenit dintr-un mediu mendicant.

Capacitatea de cercetare a echipei P1 a fost semnificativ amplificată prin angajarea, cu concurs, a dr. Valentina Covaci, specialistă în liturgică medievală. Rolul științific atribuit este de a studia misele votive prezente în manuscrisul de la Basel A X 44, dar și de a participa la

efortul mai amplu de profilare a dimensiunii devoționale care transpare din scrierile lui Heinrich von Rheinfelden.

Articole publicate: 10 articole publicate în țară și în plan internațional (ca. 250 pp.)

Articole acceptate pentru publicare : 5 publicații acceptate spre publicare (ca. 100 pp.)

O voce în lucrare de referință

Șapte conferințe internaționale

Trei recenzii

O editare de volum științific în colaborare

Lucrările „Work in progress” : 3 volume sunt în curs de redactare (începute în 2020 cu perspective de finalizare în 2021), reprezintă un efort comun, de excelentă colaborare între cele două echipe ale proiectului, un spirit de colaborare care s-a exprimat pretutindeni în activitățile fiecărui cercetător implicat în activități individuale sau de echipă.

Volum I :

Studentii și Universitatea în Ungaria medievală (sec. XIII-XVI)

Universitatea reprezintă invenția de căpătâi a Evului Mediu apusean, un spațiu de expresie plenară a erudiției latinești. Poarta prin care arealul românesc de azi ia contact cu mirajul vieții intelectual-universitare din Occidentul latin este Transilvania, vreme de cinci secole o provincie esențială a coroanei Ungariei. Însă pertințele politice dictează în veacurile medievale și configurarea unei geografii culturale, astfel încât o mai bună înțelegere a dinamicii de început a vieții academice și intelectuale care se înfiripează odată cu secolul al XIII-lea în aria de întâlnire dintre Orientul și Occidentul creștin, pe tărâmul României de azi, trebuie să țină seama de cadrele largi în care tinerii ardeleni (indiferent de etnie) sau românii din spațiul extra-carpatic își ascut mințile luând contact cu învățătura teologică, juridică sau medicală de la Paris, Oxford, Bologna, Praga, Viena sau Cracovia. Mai mult decât atât, cele mai timpurii încercări, efemere, de constituire a unui învățământ universitar mai aproape de melegurile românești se petrec, după model italian, tocmai în Ungaria, în a doua jumătate a

secolului al XIV-lea. Printre acești primi profesori de drept ori de teologie, îi recunoaștem azi pe unii dintre reprezentanții intelighenței transilvănene a vremii, din Sibiu sau din Cluj.

Proiectul de traduceri comentate și adaptate prezentat cu acest prilej își propune să acopere un gol în istoria culturală a spațiului românesc cu referire la trecutul său medieval, oferind deopotrivă unui public avizat, dar și cititorului preocupat la modul general de o tematică cultural-istorică, o suită de studii publicate anterior, într-un arc de timp larg, exclusiv în limba maghiară. Autorii textelor sunt reputați specialiști în istoria fenomenului universitar din Ungaria medievală, figuri ireproșabile din punctul de vedere al prezenței în viața publică, angajați ferm în păstrarea nealterată a veridicității dialogului savant. Speranța inițiatorilor proiectului este ca studiile, devenite pentru prima dată accesibile în limba română, să creeze un fenomen de emulație, să inspire o atenție și mai mare față de atracția irezistibilă exercitată de educația savantă începând cu Evul Mediu. Povestea redată de textele istoricilor maghiari – grupate tematic, adaptate cu acordul autorilor și comentate de către un grup de universitari din Cluj-Napoca – este una cu totul potrivită vremurilor pe care acum le trăim cu toții. Opreliștile, ba chiar pericolele aflate în calea tinerilor doritori de învățătură obligați să călătorească pe distanțe lungi, să trăiască sub apăsarea unor lipsuri materiale ori sub amenințarea războaielor sau epidemiilor pot servi la rândul lor lecții pline de învățăminte, cu o morală încărcată de optimism, în care dorința de cunoaștere învinge orice piedică ridicată de om sau de natură.

Selecția studiilor, verificarea traducerilor, notele critice și cuvântul introductiv de Adinel Dincă (Conf. univ. dr. UBB, Cluj-Napoca)

Traducerile de Mihai Kovács și Amalia Soos (ambii UBB, Cluj-Napoca)

Studiile propuse vizează:

1. C. Tóth Norbert – Körmendy Kinga: A Collegium Christi alapítása és tagjainak egyetemi tanulmányai. Az oklevelek és a kéziratok tanúsága [**Fondarea Collegium Christi și studiile universitare ale membrilor acestuia. Mărturia documentelor și manuscriselor**]. In: Metropolis Hungariae – Strigonium antiquum VIII. Hegedűs András (ed. seriei), Esztergom, 2017. 145-165.

2. F. Romhányi Beatrix: Egyetemjáró szerzetesek a késő középkori Magyarországon (Ki, hova és miből?) [**Peregrinarea universitară a monahilor și fraților din Ungaria în Evul Mediu târziu (cine, unde și cu ce?)**]. In: Haraszti, Szabó Péter; Kelényi, Borbála; Simon, Zsolt - „Mindenki vágyik a tudásra, de az árát senki sem akarja megadni” : Az oktatás finansziális háttere és haszna a középkorban és a kora újkorban. Budapest, MTA-ELTE Egyetemtörténeti Kutatócsoport, Martin Opitz Kiadó, (2019) pp. 117-140.
3. Fedeles Tamás: "in Studio Quinqueecclesiensi in actu legentibus": Adalékok a középkori pécsi egyetemi tanárok fizetésének kérdéséhez. [**Noi date despre chestiunea remunerației profesorilor de la universitatea medievală din Pécs**] In: Vitári, Zsolt (szerk.) Globális vetületek : Ünnepi kötet Fischer Ferenc 65. születésnapjára. Budapest, Magyarország, Pécs, Magyarország : PTE BTK Történettudományi Intézet, (2018) pp. 295-306.
4. Fedeles Tamás: Pécsi kanonokok egyetemlátogatása a késő középkorban. [**Peregrinarea universitară a canonicilor din Pécs în Evul Mediu târziu**] MAGYAR EGYHÁZTÖRTÉNETI VÁZLATOK 17 : 1-2. pp. 51-82.
5. Kelényi Borbála: Krakkói diákok könyvtára a középkorban. [**Bibliotecile studenților de la Cracovia în Evul Mediu**] In: Fábrián Laura, Lovas Borbála, Haraszti Szabó Péter, Uhrin Dorottya (ed.): A könyv és olvasója. A 14–16. századi könyvkultúra interdiszciplináris megvilágításban. Budapest: MTA-ELTE HECE, 2018. 133-177.
6. Kelényi Borbála: Magyarországi diákok mindennapjai a középkori krakkói egyetemen. [**Viața cotidiană a studenților din Ungaria la universitatea medievală din Cracovia**] In: Draskóczy István, Varga Júlia, Zsidi Vilmos (ed.): Universitas – Historia. Tanulmányok a 70 éves Szögi László tiszteletére. Budapest: Magyar Levéltárosok Egyesülete, 2018. 81-104. (Magyar Levéltárosok Egyesülete kiadványai 16.).
7. Klaniczay Tibor: Egyetem Magyarországon Mátyás korában. [**Universitatea din Ungaria în vremea lui Matia**] Irodalomtörténeti Közlemények 1990 (5-6.) 575-613.
8. Kubinyi András: A Jagelló-kori értelmiség [**Intelectualitatea în perioada jagellonă**] In: Zombori, István (ed.) Az értelmiség Magyarországon a 16–17. században. Szeged, (1988) pp. 7-21.
9. Sroka, Stanisław: Magyar professzorok a krakkói Jagelló Egyetem „Artes Liberales” karán 1487–1526 között. [**Profesori din Ungaria la facultatea de artes liberales a Universității Jagellone din Cracovia**] In: Fedeles, Tamás – Hunyadi Zsolt (ed.): Szent

Márton és Benedek nyomában. Tanulmányok Koszta László emlékére, Szeged 2019, 431-441.

10. Szögi László: Az egyetem nélküli ország egyetemistái Mohács előtt: A középkori Magyarország peregrinusai. [**Studentii din țara fără universități înainte de Mohács: studenții peregrini din Ungaria medievală**] Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei 2011. 15-40.

11. Gábrriel Asztrik: Magyar diákok és tanárok a középkori Párizsban [**Studentii și profesorii maghiari în Parisul medieval**]. Egyetemes Philológiai Közlöny 1938. 182-210.

12. N. Tahin Emma: Orvosok a Zsigmond-kori Magyarország városaiban. [**Medici în orașele Ungariei din vremea regelui Sigismund**] . Studia professoris-professor studiorum Tanulmányok Érszegi Géza hatvanadik születésnapjára Budapest, 2005. 343-368.

13. G. Tóth Péter: A csanádi székeskáptalan kanonokjainak egyetemjárása a későközépkorban [**Peregrinația academică a canonicilor de Cenad-Timișoara în Evul Mediu**]. Magyar Egyháztörténeti Vázlatok 19. (2007) 1-2. sz. 37-58. (Peregrination of Csanád canons in the late Middle Ages.)

14. Kelényi Borbála: A Bécsi Egyetem magyarországi diákjai a középkorban: Kiegészítő adatok: karok és fokozatszerzés későközépkorban [**Studenți maghiari la universitatea din Viena. Facultății și grade academice obținute**]. Per Aspera Ad Astra: A Pécsi Tudományegyetem Művelődés- és Egyetemtörténeti Közleményei 4. (2017) 1-2. 134-150.

15. Draskóczy István: A Mátyás kori peregrináció: bécsi és krakkói diákok [**Peregrinația academică din epoca regelui Matia: studenții de la Viena și Cracovia**]. In: Bárány, Attila; Kovecsánszki, Máté; Pószán, László; Takács, Levente (szerk.): Hunyadi Mátyás és kora. Debrecen, Magyarország: MTA–DE „Magyarország a középkori Európában” Lendület Kutatócsoport, (2019) pp. 179-196.

(Studiile amintite aici, enumerate în ordinea în care au fost traduse, au fost selectate dintr-un grup mai mare de texte, circa 50 – în funcție de evoluția proiectului sau de spațiul pus la dispoziție selecția finală poate fi modificată).

Volumul II :

Volum în engleză acceptat spre publicare la Brepols în colecția *Studia Sententiarum*

Editat de Monica Brnzei si Alexandra Baneu

TABLE OF CONTENT

Paul of Gelria – A Portrait of the Parisian artista as a Viennese Theologian (Alexandra Baneu)
ca. 70 pp.

Quelibet creatura est creativa. Petrus Schad de Walse and the polemic around the possibility of creature to create (ms. Basel A-X-44, f. 7v-9r și 124r-126v) (Alexander Baumgarten, Lavinia Grijac) ca. 38 pp.

The Austrian master Johannes Russbach (+1417). An update of Uiblein’s investigation (Monica Brnzei) ca. 15 pp.

Grace meets Free Will ruling in a Regal Gouvernement: Magister Michahel Suchenschatz on grace and free will (Daniel Coman) 65 pp.

Thomas of Cleves on the Universal Force of Charity (Edit Lukacs&Daniel Coman) 35 pp.

John Berwart of Villingen witness of Henry of Langenstein and the Viennese opinio communis on Predestination (Ioana Curut) 25 pp.

Stretching the Great Chain of Being: Stephanus de Enzersdorf on the Latitude of Creatures (Andrei Marinca) 20 pp.

The Parisian background of Henry of Langenstein through the case of John of Calore’s vesperies (Luciana Cioca) 35 pp.

Langenstein: Une tentative de réductionnisme au Moyen Âge: la polémique anti-astrologique d’Henri de Langenstein, de Paris à Vienne (Aurora Panzica) 45 pp.

Between law and theology: the magister Gerhardus Vischpekch de Osnabrück (Mihai Maga) 25 pp.

Volumul III :

Traducere din limba Engleză în pregătire pentru Polirom a volumului

Olga Weijers, *A scholar's Paradise. Teaching and Debating in Medieval Paris* (Studies on the Faculty of Arts. History and Influence, 2), Brepols 2015, 257 pp.

1.12.2020,
Cluj-Napoca

Coordonatori proiect

Academie, Adinel Ciprian Dincă

UBB, Monica Brînzei